

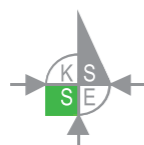
Strefy wzrostu?
Specjalne Strefy
Ekonomiczne –
opinie przedsiębiorców

Maj 2009

Raport. Specjalne Strefy Ekonomiczne – opinie przedsiębiorców nt. przepisów strefowych po nowelizacji z 2008 r. oraz postulowane zmiany w ustawach podatkowych.

Podziękowania za wsparcie w realizacji badania:

KOSTRZYŃSKO-SŁUBICKA
SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA S.A.

EURO-PARK MIELEC
Specjalna Strefa Ekonomiczna

Spis treści

5	Streszczenie
6	Specjalne Strefy Ekonomiczne
6	Informacje podstawowe
7	Efekty SSE w Polsce
7	SSE w I kwartale 2009 r.
9	Cel i metodologia badania
11	Ankieta – odpowiedzi i komentarze
19	Podsumowanie

Szanowni Państwo,

Z wielką przyjemnością oddajemy w Państwa ręce raport: „Specjalne Strefy Ekonomiczne – opinie przedsiębiorców nt. przepisów strefowych po nowelizacji z 2008 r. oraz postulowane zmiany w ustawach podatkowych.”, przygotowany przez zespół Deloitte ds. Specjalnych Stref Ekonomicznych.

Idea przygotowania raportu pojawiła się w ostatnim kwartale 2008 r. Założeniem było skomentowanie badań sondażowych przeprowadzonych wśród przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Specjalnych Strefach Ekonomicznych (SSE) w aspekcie nowelizacji ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych z 4 sierpnia 2008 r. oraz zapisów wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych.

Jednak dynamika zmian zachodzących w otoczeniu ekonomicznym i gospodarczym spowodowała, że sonda przeprowadzona wśród przedsiębiorców przybrała formę panelu, w którym inwestorzy przedstawili opinię na temat nowelizacji tzw. „przepisów strefowych” w 2008 r., ale przede wszystkim wskazali postulowane zmiany prawa, które ich zdaniem przyczyniłby się do zwiększenia atrakcyjności SSE i ułatwiłyby prowadzenie bieżącej działalności gospodarczej.

W związku z powyższym, nasz raport stanowi syntetyczne ujęcie kierunku dotychczasowych zmian „przepisów strefowych” opatrzone komentarzem zespołu Deloitte ds. Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz stanowi próbę wskazania głównych problemów pojawiających się w trakcie prowadzenia działalności przez przedsiębiorców strefowych.

Przedstawiamy także rozwiązania legislacyjne, które mogłyby przyczynić się do ułatwienia prowadzenia działalności w SSE, a nierzadko umożliwić przetrwanie spowolnienia gospodarczego przez podmioty, które do tej pory uchodziły za „lokomotywę” polskiej gospodarki.

Jednocześnie pragniemy podziękować Wszystkim, którzy wzięli udział w naszej ankiecie, seminariach i webcastach. Przekazane nam opinie, uwagi i pytania stanowiły cenne źródła informacji. Analizę poruszanych zagadnień stanowi niniejszy raport.

Tomasz Konik
Dyrektor w dziale doradztwa podatkowego Deloitte,
szef zespołu ds. SSE

Marek Sienkiewicz
Menedżer w zespole ds. SSE w dziale doradztwa
podatkowego Deloitte

Z naszych badań, tj. z ankiety, webcastów oraz seminariów wynika, że podstawowymi problemami przedsiębiorców strefowych są w chwili obecnej:

Brak możliwości elastycznego kształtowania warunków zdefiniowanych w zezwoleniu.

Zauważyć bowiem należy, że możliwość zmiany treści zezwolenia w szczególności poprzez obniżenie liczby nowotworzonych miejsc pracy przysługuje wyłącznie tym przedsiębiorcom, którzy uzyskali zezwolenie po 4 sierpnia 2008 r. (wejście w życie nowelizacji ustawy o SSE) i tylko w odniesieniu do tych zezwoleń.

Niewielkie szanse na wykorzystanie w całości limitu maksymalnej przysługującej przedsiębiorcom pomocy publicznej.

Obecne spowolnienie gospodarcze mocno dotknęło również inwestorów w SSE, znacznie zmniejszając rentowność przedsiębiorstw i tym samym poziom faktycznej pomocy, jaką dostają przedsiębiorcy. Tym samym, przedsiębiorcy zainteresowani są wydłużeniem okresu, przez który będą mogli korzystać z ulgi w SSE. Takie wydłużenie funkcjonowania SSE do końca 2020r., co prawda miało miejsce, jednak analogicznie jak przy zmianie treści zezwoleń, dotyczy ono wyłącznie tych „strefowiczów”, którzy uzyskali zezwolenie po wejściu w życie zmienionych przepisów (w tym przypadku po 30 grudnia 2008 r.).

Trudne do spełnienia warunki pozwalające na objęcie SSE „terenów prywatnych”.

Warunki zaproponowane przez Ministerstwo Gospodarki przygotowywane w okresie wzrostu gospodarczego, okazały się w obecnej sytuacji gospodarczej zaporowe. Tym niemniej, trwają prace nad nowelizacją właściwego rozporządzenia, w którym warunki pozwalające na rozszerzenie SSE mają zostać zliberalizowane.

Przedsiębiorcy zgłaszają postulaty nowelizacji przepisów podatkowych.

Warto bowiem zauważyć, że o ile nowelizacje przepisów strefowych miały miejsce i trwają też prace nad dalszymi zmianami, o tyle brak jest nawet projektów nowelizacji przepisów podatkowych (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych), które mogłyby ułatwić prowadzenie bieżącej działalności gospodarczej. Najważniejsze zmiany z punktu widzenia „strefowiczów”, powinny w szczególności dotyczyć:

- doprecyzowania warunków ustalania wyniku podatkowego w podziale na działalność strefową i pozastrefową;
- możliwości rozliczania straty z działalności strefowej na zasadach ogólnych;
- definicji terminu poniesienia nakładów inwestycyjnych;
- określenia wprost w ustawie czy przychody / koszty finansowe stanowią przychody / koszty działalności strefowej (pozastrefowej);
- ułatwienia rozliczeń podatkowych pomiędzy działalnością strefową, a pozastrefową prowadzoną przez tego samego przedsiębiorcę.

Specjalne Strefy Ekonomiczne

Informacje podstawowe

Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE) to wyodrębnione administracyjnie obszary w Polsce, gdzie prowadzenie działalności gospodarczej odbywa się na szczególnych, preferencyjnych warunkach. Jedną z głównych zachęt dla inwestorów lokujących swoje projekty w SSE jest zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych i odpowiednio fizycznych. Pomoc stanowi formę refundacji kosztów nowego projektu inwestycyjnego. Stąd też kwota nakładów inwestycyjnych związanych z takim projektem stanowi podstawę do kalkulacji przysługującej przedsiębiorcy maksymalnej kwoty ulgi podatkowej.

Szczegóły kalkulacji zwolnienia z podatku określa ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych („ustawa o PDOP”). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 34 ustawy o PDOP (analogiczny zapis znajduje się również w art. 21 ust. 1 pkt 63a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Warunki prowadzenia działalności gospodarczej na terenie SSE, określają w szczególności niżej wymienione akty prawne:

- (i) ustawa o PDOP i odpowiednio ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- (ii) ustawa o specjalnych strefach ekonomicznych;
- (iii) ustawa z 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw;
- (iv) rozporządzenie Rady Ministrów z 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych;
- (v) rozporządzenia w sprawach poszczególnych SSE.

Dodatkowo, istotny wpływ na zasady prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty strefowe ma także ukształtowana do tej pory praktyka organów podatkowych i sądów administracyjnych jak również praktyka Komisji Europejskiej. Podkreślić bowiem należy, że wielokrotnie sytuacja prawno – podatkowa podmiotu strefowego zależy od praktycznego podejścia organów podatkowych do danego stanu faktycznego, zwłaszcza organów podatkowych właściwych dla konkretnego podmiotu.

Kazuistyczne podejście organów podatkowych do poszczególnych zagadnień powoduje konieczność śledzenia wydawanych przez organy podatkowe interpretacji indywidualnych oraz nierzadko potwierdzania prawidłowości przyjętych lub zamierzonych rozwiązań w drodze interpretacji indywidualnych.

Ponadto, dla celów ustalenia reżimu prawnego obowiązującego określonego inwestora, kluczowe znaczenie ma data uzyskania zezwolenia. W szczególności, zgodnie z zasadą praw nabytych, przedsiębiorcy prowadzą działalność w oparciu o zasady obowiązujące w dniu uzyskania zezwolenia.

Efekty SSE w Polsce

Według stanu na 31 grudnia 2008 r. liczba ważnych zezwoleń we wszystkich 14 SSE wyniosła 1.196, poniesione nakłady inwestycyjne wyniosły 56.705.892.056 złotych, a liczba nowych miejsc pracy równa była 156.036.

Według stanu na 17 kwietnia 2009 r. SSE objęły 12.209,4091 ha obszaru Polski.

SSE w I kwartale 2009 r.

Ogólnosiwiatowy kryzys ekonomiczny oraz spowolnienie gospodarcze obserwowane od końca III kwartału 2008 r., miały bardzo negatywny wpływ na ilość nowych inwestycji oraz poziom nakładów inwestycyjnych. Nowelizacja „przepisów strefowych” z 2008 r. nie spowodowała większego zainteresowania możliwościami inwestowania na preferencyjnych warunkach w SSE. Potencjalni inwestorzy uznali, że przyjęte rozwiązania legislacyjne nie stanowią atrakcyjnej oferty inwestycyjnej.

Podobnie, długo oczekiwane Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną, wydane 10 grudnia 2008 r. również w dużej mierze pozostało do chwili obecnej przepisem martwym.

Rozporządzenie to miało uregulować/doprecyzować sytuację, kiedy dany projekt inwestycyjny jest na tyle atrakcyjny, że umożliwia inwestorowi korzystanie ze strefowych ulg podatkowych niezależnie od jego lokalizacji (innymi słowy, to Strefa „przychodziła” do inwestora a nie na odwrót). Dotychczas bowiem ocena takich projektów odbywała się wyłącznie w oparciu o wewnętrzne wytyczne Ministerstwa Gospodarki.

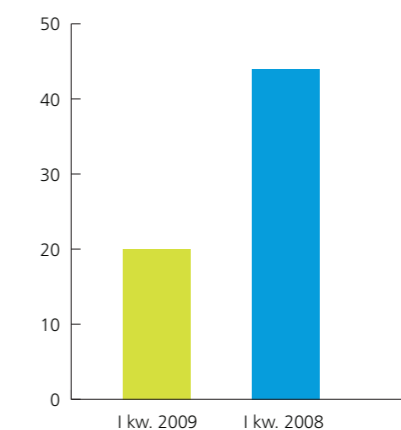
Kryteria te, których zrab został opracowany jeszcze w połowie 2008 r. w okresie boomu inwestycyjnego w SSE z uwagi na długotrwały proces legislacyjny weszły w życie w diametralnie odmiennej sytuacji gospodarczej.

W konsekwencji warunki wskazane w przedmiotowym rozporządzeniu byłyby trudne do spełnienia w okresie wzrostu gospodarczego (taki zresztą był ich cel – tylko rzeczywiście najlepsze projekty kwalifikują do tworzenia SSE na gruncie prywatnym inwestora), a ich spełnienie

w okresie spowolnienia i mogącej pojawić się recesji, w praktyce nie jest możliwe.

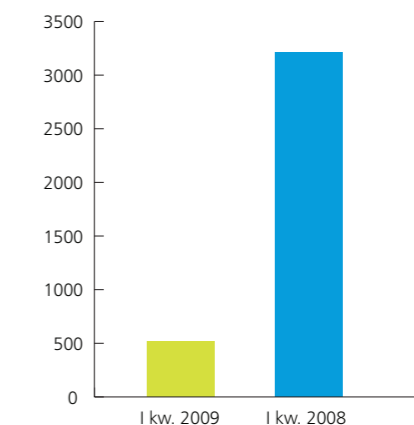
Powyższe potwierdzają także dane dotyczące ilości wydanych nowych zezwoleń oraz wartości nakładów inwestycyjnych w I kwartale 2009 r. w porównaniu do odpowiednich danych w I kwartale 2008 r.:

Zezwolenia

■ Liczba nowych zezwoleń wydanych w I kwartale 2009 r.
■ Liczba nowych zezwoleń wydanych w I kwartale 2008 r.

Nakłady inwestycyjne

■ Wartość nakładów inwestycyjnych w mln zł w I kwartale 2009 r.
■ Wartość nakładów inwestycyjnych w mln zł w I kwartale 2008 r.

"...zwolnieniem podatkowym objęte są dochody [...] uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej na podstawie zezwolenia. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu tylko dochód z działalności prowadzonej na terenie SSE w ramach uzyskanego zezwolenia objęty jest zwolnieniem podatkowym."

W porównaniu do I kwartału 2008 r. w analogicznym okresie 2009 r. liczba wydanych nowych zezwoleń uległa zmniejszeniu ponad dwukrotnie. Z kolei wartość nakładów inwestycyjnych zmniejszyła się przeszło sześć razy.

Podkreślić równocześnie należy, że w omawianym okresie wystąpiły dwa bardzo niepokojące zjawiska:

- po pierwsze, na koniec marca 2009 r. istniały przypadki niewydania żadnego zezwolenia przez Zarządy niektórych SSE. Przypadki takie odnotowano w 4 SSE
- po drugie, drastycznemu zmniejszeniu uległa wartość samych inwestycji. Tylko w przypadku Pomorskiej SSE wartość inwestycji do końca marca 2009 r. przekroczyła poziom 100 mln złotych. Dla porównania od stycznia do marca 2008 r. nakłady inwestycyjne przekraczające poziom 100 mln złotych odnotowano w 5 SSE. Podkreślić należy, iż w omawianym okresie, tj. I kwartale 2008 r., wartość inwestycji w Łódzkiej SSE przekroczyła już 1.000 mln złotych, z kolei w Euro-Parku Mielec zbliżyła się wówczas do 800 mln złotych.

Przywołane wartości obrazują, jak ogromny wpływ na inwestycje miał kryzys gospodarczy. Można pokusić się o stwierdzenie, że w praktyce „ruszyły” wyłącznie mniejsze projekty inwestycyjne, których poziom zaawansowania w końcu 2008 r. był tak duży, iż nierozpoczęcie inwestycji mogłoby skutkować większą stratą, niż ich rozpoczęcie w nieprzewidywalnym otoczeniu ekonomicznym. Z przeprowadzonego badania wynika także, że część projektów uległa zawieszeniu, w związku z brakiem finansowania ze strony właściciela oraz trudnościami w uzyskaniu kredytu komercyjnego.

Mając na uwadze powyższe, podkreślić należy, że SSE nie przyczyniają się tak istotnie, jak w latach poprzednich, do poprawy lokalnych rynków pracy. Co więcej, malejący popyt wewnętrzny, a przede wszystkim zewnętrzny powoduje, że znacząca ilość firm nie jest lub nie będzie w stanie wypełnić warunku zatrudnienia określonego w zezwoleniu, którego spełnienie determinuje możliwość uzyskania zwolnienia od opodatkowania. Wiele firm zastanawia się także nad ograniczeniem poziomu zatrudnienia, nawet wówczas, kiedy mogłoby to skutkować utratą zezwolenia strefowego.

„Początek roku 2009 jest dla KSSE, tak jak dla wszystkich pozostałych specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, dosyć trudny, ale wiele wskazuje na to, że regulacje, nad którymi obecnie pracuje MG ułatwią napływ nowych inwestycji do stref”

Piotr Wojaczek
Prezes KSSE S.A.

Cel i metodologia badania

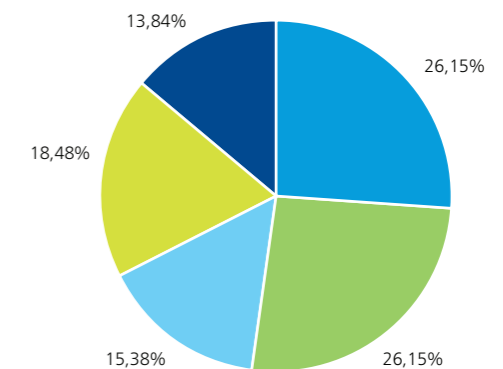
Celem naszego badania było przedstawienie opinii przedsiębiorców oraz potencjalnych inwestorów strefowych na temat zmian „przepisów strefowych”, które miały miejsce w 2008 r.

Tym samym, nasz raport stanowi próbę odpowiedzi na pytanie, jak znowelizowane przepisy prawa przełożyły się na praktykę. Ponadto w trakcie zbierania materiałów dla celów naszej analizy, zastanawialiśmy się, jakie zmiany legislacyjne należałoby wprowadzić, by obecni przedsiębiorcy strefowi przetrwali w możliwie dobrej kondycji trudny okres spowolnienia oraz czy istnieją szanse, by zachęty inwestycyjne oferowane przez SSE stały się ponownie motorem polskiej gospodarki.

W tym celu przygotowaliśmy ankietę składającą się z 15 pytań skierowaną bezpośrednio do przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie SSE. Ankieta przeprowadzona została w okresie od 13 lutego do 13 kwietnia.

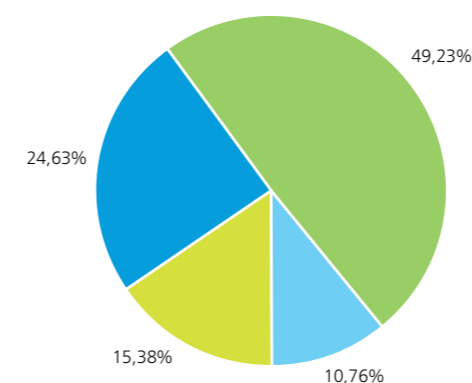
Przekrój naszych respondentów kształtował się następująco:

Liczba zatrudnionych pracowników (odsetek przedsiębiorców)

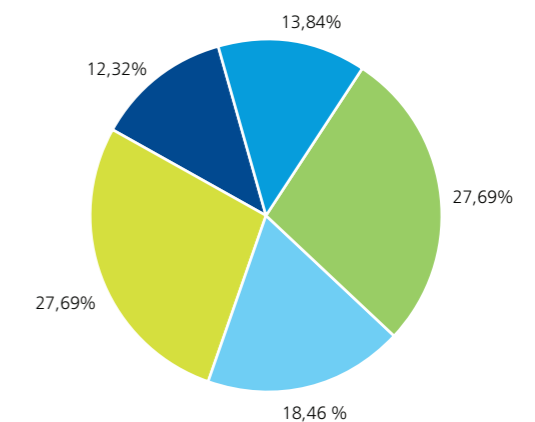
■ do 50 osób
■ od 51 do 100 osób
■ od 101 do 500 osób
■ powyżej 500 osób
■ brak danych

Okres uzyskania zezwolenia strefowego (odsetek przedsiębiorców)

■ do 31.12.2000 r.
■ do 31.12.2006 r.
■ do 31.08.2008 r.
■ brak danych

Wielkość nakładów inwestycyjnych w złotych (odsetek przedsiębiorców)

■ do 5 mln
■ od 5 mln do 20 mln
■ od 20 mln do 100 mln
■ powyżej 100 mln
■ brak danych

Ankieta – odpowiedzi i komentarze

Powyższe zestawienie wskazuje, że w naszym badaniu wzięły udział praktycznie wszystkie grupy przedsiębiorców strefowych. Zarówno tych najmniejszych, zatrudniających niewielką ilość pracowników, których nakłady inwestycyjne nie przekroczyły 5 mln złotych, jak również takich, którzy stworzyli ponad 500 miejsc pracy i ponieśli nakłady inwestycyjne przekraczające ponad 500 mln złotych.

Zebrany materiał badawczy przedstawiony poniżej przygotowany został w oparciu o w/w ankietę.

Każde z pytań oraz odpowiedzi uzyskane od respondentów opatrzone zostało komentarzem Deloitte, przy czym komentarze stanowią syntezę:

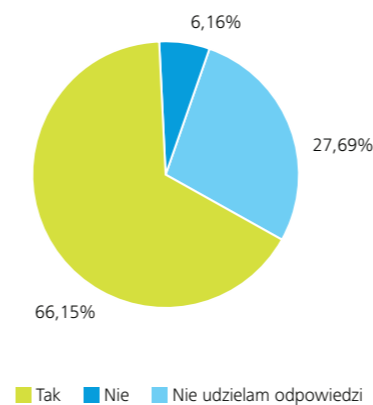
- (i) odpowiedzi uzyskanych w trakcie ankiety internetowej (luty-kwiecień 2009) przedstawione także w formie wykresów, grafów;
- (ii) wyników odpowiedzi na pytania sondażowe zadane uczestnikom 2 internetowych webcastów Deloitte poświęconych tematyce SSE (styczeń-kwiecień 2009);
- (iii) wyników rozmów z przedsiębiorcami strefowymi przeprowadzonych w trakcie seminariów organizowanych przez Deloitte w Katowicach, Wrocławiu, Łodzi, Poznaniu, Starachowicach i Mielcu, dotyczących tematyki prowadzenia działalności na terenie SSE (luty 2009).

Uzyskane w wyniku ankiety webcastów i seminariów opinie przedsiębiorców pochodzą od prawie 400 osób. Mamy nadzieję, że przedstawione poniżej odpowiedzi „strefowiczów”, nasze komentarze, a przede wszystkim postulaty zmiany przepisów strefowych i podatkowych przyczynią się do ułatwienia prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej oraz wskażą kierunek, w którym przepisy powinny ewoluować, by SSE były nadal polską specjalnością.

„Zwolnienie podatkowe dostępne w SSE było ważnym elementem naszej strategii inwestycyjnej w Polsce”

Else Lindblad
Director Supply Development
Cargotec Product Supply

1. Czy Spółka spełni lub spełniła warunki określone w zezwoleniu?

Zezwolenie strefowe zgodnie z art. 16 ustawy o SSE stanowi podstawę do korzystania z pomocy publicznej, udzielanej zgodnie z tą ustawą. Zezwolenie określa (i) przedmiot działalności gospodarczej oraz (ii) warunki dotyczące projektu inwestycyjnego. Z kolei warunkiem uzyskania zezwolenia strefowego, a w konsekwencji możliwość wykorzystania zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych determinowane jest przez:

- 1) stworzenie określonej liczby nowych miejsc pracy oraz
- 2) poniesienie nakładów inwestycyjnych w określonej wysokości.

66,15% naszych respondentów udzieliło odpowiedzi pozytywnej. A zatem w ich przypadku spełnienie warunków wynikających z zezwolenia miało miejsce lub też owi przedsiębiorcy nie dostrzegają przeszkód, aby określone warunki faktycznie spełnić. Z kolei tylko 6,16% ankietowanych udzieliło odpowiedzi bezwzględnie negatywnej. Taka struktura odpowiedzi wydaje się być optymistyczna. Warto jednak zwrócić uwagę, iż 27,69% ankietowanych nie udzieliło w ogóle odpowiedzi na zadane pytanie, co sugerować może trudności w spełnieniu kryteriów warunkujących zwolnienie od opodatkowania.

Hipotetycznie problem niespełnienia warunków zezwolenia może zatem dotyczyć 33,85% badanych przedsiębiorców. W konsekwencji w skrajnie negatywnym scenariuszu problem spełnienia warunków zezwolenia może dotyczyć 1/3 inwestorów.

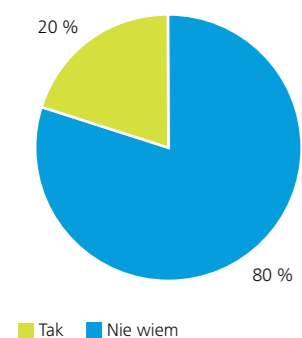
Powyższe jest tym bardziej alarmujące, iż przedsiębiorcy ubiegając się o uzyskanie zezwolenia, co do zasady deklarowali bardzo konserwatywne „liczby” (przede wszystkim w przedmiocie warunku zatrudnienia) tak, aby uniknąć w przyszłości właśnie ryzyka cofnięcia zezwolenia.

Odpowiedzi uzyskane w trakcie webcastu, potwierdzają powyższą tezę. Zgodnie bowiem z odpowiedziami na pytanie „Czy w związku z obecną sytuacją na rynku, istnieje ryzyko niespełnienia warunków zezwolenia strefowego?”, uczestnicy webcastu odpowiedzieli:

Tak, szczególnie w odniesieniu do poziomu zatrudnienia	14,3%
Tak, szczególnie w odniesieniu do wartości nakładów inwestycyjnych	8,6%
Nie	45,7%
Nie wiem	31,4%

Podstawowym ryzykiem związanym z niewypełnieniem warunków określonych w zezwoleniu jest groźba jego cofnięcia. Konsekwencją cofnięcia zezwolenia strefowego jest utrata przez podatnika prawa do zwolnienia w podatku dochodowym. Dodatkowo, podatnik zobowiązany jest do zapłaty podatku za cały okres korzystania ze zwolnienia podatkowego wraz z odsetkami z tytułu zaległości podatkowych (na podstawie art. 17 ust. 5 i 6 ustawy o PDOP).

2. Czy jeżeli przysługiwałaby Państwu możliwość zmiany warunków zezwolenia, to czy skorzystaliby Państwo z takiej możliwości?

Z kolei odpowiedzi na pytanie „Czy rozważaliby Państwo skorzystanie z ‘kryzysowej’ możliwości zmiany zezwolenia?” zadane uczestnikom webcastu rozkładają się następująco:

Tak	80 %
Nie	20 %

Powyższe wskazuje, że inwestorzy mają istotne trudności w spełnieniu przyjętych zobowiązań. W przypadku ankiety 80% respondentów odmówiło odpowiedzi na przywołane pytanie, co może stanowić przesłankę w jaki sposób należy interpretować uzyskane odpowiedzi. Z kolei odpowiedzi na to samo pytanie zadane podczas webcastu nie pozostawia złudzeń.

Podkreślić należy, że za możliwością obniżenia poziomu zatrudnienia opowiedziało się aż 70,54% ankietowanych. Z kolei potrzebę zmniejszenia poziomu nakładów inwestycyjnych dostrzega 23,56% respondentów. Biorąc pod uwagę powyższe, najważniejszym wyzwaniem przedsiębiorców strefowych jest spełnienie warunku stworzenia i utrzymania określonej liczby nowych miejsc pracy. Co ważne w trakcie rozmów z inwestorami podczas naszych ogólnopolskich seminariów, wielokrotnie byliśmy informowani, iż przedsiębiorcy oczekują, aby poziom zatrudnienia mógł być przez pewien „przejściowy” okres kształtowany elastycznie.

Ustawodawca wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, nowelizując ustawę o SSE (nowelizacja z 4 sierpnia 2008 r.) przewidział natomiast zmianę zezwolenia strefowego, przy czym zmiana taka nie może w szczególności :

- 1) dotyczyć obniżenia poziomu zatrudnienia, określonego w zezwoleniu w dniu jego udzielenia, o więcej niż 20 %;
- 2) skutkować zwiększeniem pomocy publicznej.

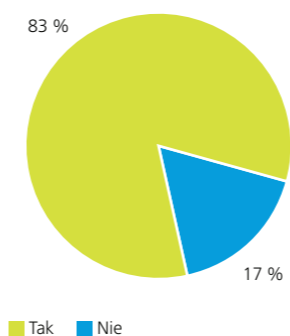
Tym samym, przywołaną zmianę przepisów należałoby ocenić pozytywnie. Niestety wskazany przepis odnosi się wyłącznie do przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenie strefowe po 4 sierpnia 2008 r.

W konsekwencji powyższego, uznać należy, że cała rzesza przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenie wcześniej (w tym przede wszystkim przedsiębiorcy, którzy uzyskali zezwolenia niedawno w okresie 2007/2008 r.) i którzy przede wszystkim teraz borykają się z problemem stworzenia, tudzież utrzymania określonej liczby miejsc pracy, została w praktyce pozbawiona możliwości obniżenia poziomu zatrudnienia lub jego uelastycznienia.

„Najbardziej problematyczną kwestią w naszej działalności w strefie jest rozliczanie działalności strefowej i pozastrefowej. Uproszczenie przepisów oraz jasne interpretacje w tej kwestii byłyby dla nas bardzo korzystne.”

Mariusz Przystupa
Główny Kontroler
Zakłady Azotowe Puławy SA

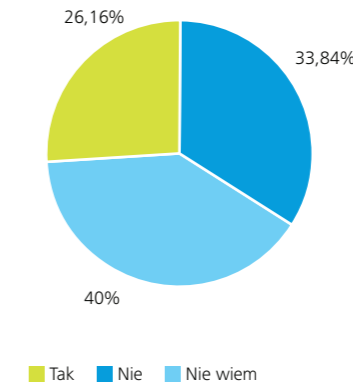
3. Czy moratorium (prawo do wypełnienia zobowiązania wynikającego z zezwolenia w terminie późniejszym lub na warunkach dogodniejszych od ustalonych pierwotnie) pomogłoby Państwu w spełnieniu nałożonych warunków?

Zapytaliśmy naszych respondentów, czy możliwość, de facto, zawieszenia na określony okres czasu warunków wskazanych w zezwoleniu, stanowiłaby czynnik pomocny w przetrwaniu okresu spowolnienia gospodarczego. Odpowiedź ze strony pytanym nie była dla nas zaskoczeniem. Inwestorzy wskazywali najczęściej okres od 2 do 3 lat, w którym chcieliby skorzystać z przedmiotowego moratorium.

Pojawiające się jednak z początkiem roku w prasie fachowej projekty wprowadzenia do przepisów strefowych możliwości skorzystania z moratorium dotyczącego konieczności spełnienia warunków wskazanych w zezwoleniu, nie stały się prawem obowiązującym. Co więcej, w najnowszych projektach nowelizacji przepisów strefowych, brak jest rozwiązań podobnego rodzaju.

4. Czy wykorzystają Państwo w całości przysługujący limit dostępnej pomocy publicznej do końca obowiązywania posiadanego zezwolenia?

Na analogiczne pytanie podczas naszego webcastu 23 stycznia 2009 r., odpowiedzi kształtowały się następująco:

Tak	12,8%
Nie	46,2%
Nie obliczamy limitu dostępnej pomocy publicznej	7,7%
Nie korzystamy z pomocy publicznej	33%

Przedstawione wyniki różnią się od siebie, m.in. dlatego, że uczestnicy webcastu mieli do wyboru cztery, a nie jak ankietowani – 3 pytania. Niemniej jednak należy zaznaczyć, iż wyniki badań wskazują, iż co najwyżej jedna na cztery firmy będzie w stanie w całości wykorzystać maksymalny limit dostępnej pomocy publicznej. A zatem ok. 75% przedsiębiorców nie wykorzysta przysługującej im pomocy. Wyniki badania powinny zatem skłonić do zastanowienia się nad możliwymi mechanizmami, które pozwoliłyby inwestorom skorzystać ze zwolnienia w stopniu bezpośrednio odpowiadającym poniesionym nakładom inwestycyjnym i liczbie stworzonych nowych miejsc pracy.

Odsłuchaj z archiwum webcastów:

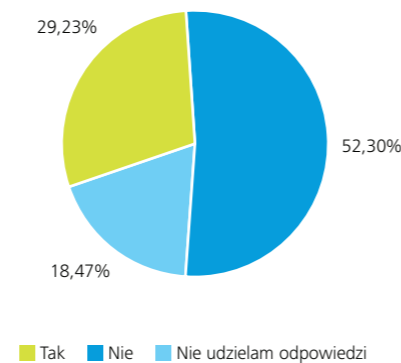
„Nowe strefy ekonomiczne – sposób na kryzys?”

23 stycznia 2009

www.deloitte.com/pl/webcasty

Wyniki badania pokazują też zasadniczą słabość strefowego zwolnienia od podatku dochodowego jako mechanizmu zachęty, w porównaniu do np. dotacji inwestycyjnych. Możliwość wykorzystania pomocy w SSE zależy bowiem bezpośrednio od rentowności projektu, która w obecnym okresie spowolnienia gospodarczego, gdzie szereg przedsiębiorców w SSE notuje wręcz straty, jest znacznie obniżona.

5. Czy kumulują Państwo zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE z inną formą pomocy publicznej?

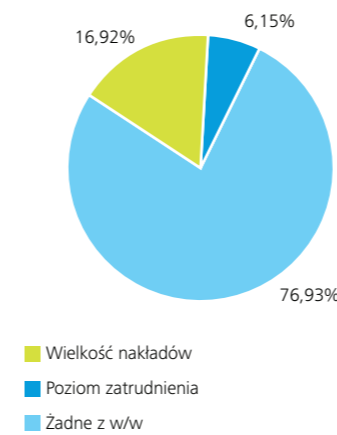

Udzielone odpowiedzi na powyższe pytania stanowiły dla nas pewne zaskoczenie. Wynika z nich, iż tylko 29,23% ankietowanych wykorzystało możliwości uzyskania dodatkowej pomocy publicznej, np. w postaci zwolnienia w podatku od nieruchomości lub innych zachęt inwestycyjnych. Może to wskazywać na niedostateczną świadomość przedsiębiorców, iż poza „zwolnieniem strefowym” istnieją dodatkowe formy pomocy publicznej. Warto podkreślić, iż w niektórych przypadkach formy takie dostępne są również dla przedsiębiorców już prowadzących działalność gospodarczą, nie zaś wyłącznie dla przyszłych inwestorów.

Zauważyć należy, że na mocy nowelizacji przepisów strefowych z 2008 r. okres SSE został wydłużony radykalnie, tj. o 3 do 4 lat. W konsekwencji SSE będą obowiązywały do końca 2020 r. Zmiana jest więc bardzo korzystna. Problem w tym, że dotyczy wyłącznie tych przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenie strefowe po 30 grudnia 2008 r. Zatem ci „strefowicze”, którzy działają już w SSE, stworzyli nowe miejsca pracy i ponieśli nakłady inwestycyjne, z dobrodziejstwa przywołanej nowelizacji nie będą mogli skorzystać.

W trakcie przeprowadzonych rozmów inwestorzy bardzo mocno podkreślali sens i duże znaczenie możliwości wydłużenia obowiązywania SSE także w stosunku do zezwoleń już istniejących. Czy brak takiej możliwości skutkować będzie zakończeniem działalności gospodarczej w roku, kiedy dotychczasowe zezwolenia strefowe będą dobiegały końca, pokaże czas.

6. Jakie kryteria obejmowania „gruntów prywatnych” obszarem SSE byłyby dla Państwa do zaakceptowania?

Rozporządzenie Rady Ministrów z 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwi objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną, jest obecnie podstawą pozwalającą na objęcie tzw. „gruntów prywatnych” SSE na podstawie złożenie deklaracji stworzenia określonej liczby nowych miejsc pracy oraz / lub poniesienia nakładów inwestycyjnych w danej wielkości.

Objęcie strefą „terenów prywatnych” może mieć miejsce w przypadku:

- 1) dużych projektów inwestycyjnych;
- 2) projektów innowacyjnych;
- 3) inwestycji dotyczącej usług:
  - badawczo-rozwojowych,
  - informatycznych,
  - rachunkowości i kontroli ksiąg,
  - w zakresie księgowości, z wyłączeniem deklaracji podatkowych,
  - centrów telefonicznych;
- 4) realizacji rozpoczętej inwestycji wymagającej zwiększenia terenu strefy o nie więcej niż 2 ha.

Kryteria dotyczące poziomu zatrudnienia oraz wartości nakładów inwestycyjnych kształtują się różnie. Przykładowo w przypadku dużych projektów inwestycyjnych, kryteria te przedstawiają się następująco:

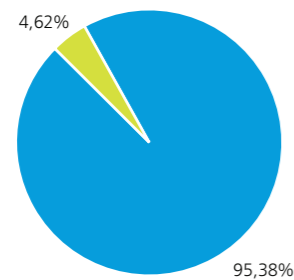
Poziom bezrobocia* w powiecie	≤ 60%	od 60% do średniej	od średniej do 130% średniej	130% - 160%	160% - 200%	200% - 250%	> 250%
Nowe miejsca pracy	500	250	200	170	150	100	50
Lub poziom nakładów inwestycyjnych	350 mln PLN	155 mln PLN	138 mln PLN	120 mln PLN	100 mln PLN	70 mln PLN	17 mln PLN

*Stopa bezrobocia (w oparciu o dane ogłaszane przez Prezesa GUS dotyczące stopy bezrobocia w powiecie na dzień ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego o 4 miesiące miesiąc, w którym weszło w życie rozporządzenie RM, wydane na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy, zmieniające obszar specjalnej strefy ekonomicznej przez objęcie tą strefą włączanego gruntu). Dla województw wschodnich kryteria są niższe o 30% od w/w.

Mając na uwadze przywołane przykładowe kryteria dotyczące dużych projektów inwestycyjnych, podkreślić należy, iż są one bardzo restrykcyjne. Spełnienie ich w czasach kryzysu gospodarczego wydaje się być wyjątkowo trudne. Zdanie to potwierdziły także wyniki ankiety, w której aż 76,93% przedsiębiorców uznało, że kryteria dotyczące możliwości rozszerzenia SSE na „tereny prywatne” są nie do zaakceptowania. Tym samym instrument, którego celem było ponowne pobudzenie inwestycji w SSE pozostał, jak podkreśliłiśmy to wyżej, instrumentem martwym.

Brak zainteresowania inwestorów możliwością rozszerzenia SSE spowodował, że przygotowana została nowelizacja rozporządzenia z 10 grudnia 2008 r. Projekt nowelizacji w/w rozporządzenia, które powinno zostać przyjęte w maju 2009 r., przewiduje w szczególności obniżenie wszystkich kryteriów o ok. 50%. Kierunek projektowanej zmiany uznać należy za pozytywny. Pozostaje pytanie, dlaczego kryteria rozszerzenia SSE zdefiniowano początkowo tak konserwatywnie i jaki wpływ miało to na ilość inwestycji na początku 2009 r.

7. Czy w związku z nowymi kryteriami obejmowania gruntów prywatnych strefą, wstrzymali Państwo jakiś projekt inwestycyjny?

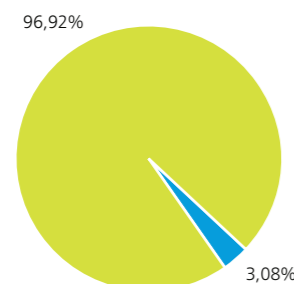

■ Tak
■ Nie przewidujemy nowych projektów inwestycyjnych

Z uzyskanych odpowiedzi wynikają dwa podstawowe wnioski. Po pierwsze, przedsiębiorcy postanowili nie rozpoczynać nowych projektów inwestycyjnych. Należy mieć nadzieję, że jest to wyłącznie okres przejściowy i w niedługiej perspektywie czasu powróci klimat inwestycyjny.

Z drugiej strony odnosząc się także do komentarza dotyczącego pytania nr 6, należy zauważyć, iż niestety kryteria obejmowania SSE „gruntów prywatnych” były na tyle trudne do spełnienia, iż 4% przedsiębiorców nie zdecydowało się na inwestycję. Być może nowelizacja rozporządzenia dotyczącego kryteriów, wpłynie korzystnie na decyzję tych konkretnych inwestorów.

8. Czy uważają Państwo, że przepisy strefowe powinny wprost wskazywać na możliwość rozliczenia straty przez strefowiczów?

■ Tak
■ Nie

Spośród problemów związanych ze stosowaniem prawa podatkowego, jedną z najważniejszych i nadal ostatecznie nierozstrzygniętą pozostaje kwestia możliwości rozliczenia straty podatkowej powstałej na działalności strefowej przez przedsiębiorcę strefowego. Zagadnienie to jest o tyle istotne, że dotyczy wszystkich przedsiębiorców, którzy rozpoczynając działalność gospodarczą ponoszą, co do zasady, wyłącznie koszty, wypracowując dochód dopiero w kolejnych latach działalności. Często ewentualna możliwość rozliczenia straty podatkowej bezpośrednio wpływa na opłacalność samej inwestycji i stanowić może dodatkową zachętę dla potencjalnych inwestorów.

Należy podkreślić, iż zakaz rozliczenia straty podatkowej powstałej na działalności zwolnionej przez przedsiębiorcę strefowego nie wynika z polskich przepisów podatkowych. Argumenty organów podatkowych przemawiające za odmówieniem przedsiębiorcy strefowemu uprawnienia do rozliczenia straty podatkowej opierają się na założeniu, że strata ponoszona w okresie zwolnienia podatkowego jest stratą ekonomiczną z tytułu ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej, a nie stratą w rozumieniu prawa podatkowego.

Warto wskazać, iż rozpoczęły się konsultacje Ministerstwa Gospodarki zmierzające ku nowelizacji przepisów podatkowych i / lub strefowych, celem umożliwienia przedsiębiorcom strefowym rozliczenia straty.

Naszym zdaniem rozwiązanie takie (i) wyszłoby naprzeciw ogromnej liczbie przedsiębiorców (wg naszej ankiety odsetek przedsiębiorców, którzy opowiedzieli się za możliwością rozliczenia straty podatkowej, wyniósł 96,92%), (ii) zrównałoby sytuację prawnopodatkową podmiotów strefowych i pozastrefowych uprawnionych przecież do rozliczenia straty podatkowej oraz (iii) byłoby formą kolejnej zachęty inwestycyjnej.

Takie zagadnienie stanowiłoby również formę dodatkowego wsparcia dla przedsiębiorców strefowych w czasach spowolnienia gospodarczego. W szczególności, podobnie jak wydłużenie obowiązywania zezwolenia (i tym samym przesunięcie możliwości korzystania z ulgi do czasu poprawy koniunktury), w praktyce umożliwiłoby wydłużenie okresu korzystania z ulgi w SSE.

9. Jakie zagadnienia związane z interpretacją i praktycznym zastosowaniem przepisów strefowych są dla Państwa niejasne lub sprawiają szczególne problemy?

- rozpoznawanie zaliczek (w szczególności na środki trwale w budowie);
- dyskontowanie wydatków inwestycyjnych i wykorzystanej pomocy publicznej;
- sposób klasyfikacji przychodów/kosztów do działalności zwolnionej i opodatkowanej, a w konsekwencji ustalenie wyniku podatkowego;
- problem składowania produktów poza terenem SSE;
- działalność prowadzona na terenie SSE i poza SSE (czyli wyodrębnienie organizacyjne oraz tzw. transakcje wewnętrzne);
- kwalifikacja handlu odpadami;
- moment rozpoznania poniesienia wydatków kwalifikowanych (tzw. kasa/memoriał);
- kwalifikacja transakcji finansowych.

- Z powyższej listy najczęściej wskazywano na
- sposób klasyfikacji przychodów/kosztów do działalności zwolnionej i opodatkowanej, a w konsekwencji ustalenie wyniku podatkowego oraz
  - moment rozpoznania poniesienia wydatków kwalifikowanych (tzw. kasa/memoriał).

Przywołane odpowiedzi naszych respondentów stanowią również naszym zdaniem najczęściej pojawiające się w praktyce zagadnienia, które budzą wątpliwości. Nieostre przepisy podatkowe i strefowe oraz kazuistyczne podejście organów podatkowych do określonych zdarzeń faktycznych, a także nierzadko niejednolite stanowiska sądów administracyjnych powodują, że trudno precyzyjnie wskazać jak prawidłowo prowadzić bieżącą działalność.

Naszym zdaniem wystarczyłoby doprecyzować istniejące przepisy, by wyeliminować część niejasności. W szczególności wydaje się, że legalna definicja momentu poniesienia wydatku kwalifikowanego czy też wyrażenie w ustawie *expressis verbis*, uprawnienia do rozpoznawania jako wydatku kwalifikowanego zaliczek, w tym na środki trwale w budowie, czy też odniesienie się do zagadnienia składowania produktów poza terenem SSE, przyczyniłby się do ułatwienia procesu inwestycji.

Jednocześnie wydaje nam się, że całkowita eliminacja wszystkich niejasności poprzez przepisy nie jest możliwa. Jak wskazuje doświadczenie, życie wyprzedza przepisy, a mnożenie dodatkowych norm powoduje często jeszcze większe trudności.

Mając na uwadze powyższe, zaznaczyć należy, iż większą rolę odgrywać powinny organy stosujące prawo. Przede wszystkim należy dążyć do zapewnienia jednolitej wykładni prawa, która dodatkowo ukierunkowana będzie na znalezienie konsensusu z podatnikiem.

“Dopuszczalność rozliczania straty podatkowej przez firmy strefowe byłaby dla nas bardzo korzystna. Obecne przepisy strefowe w tym zakresie dyskryminują przedsiębiorstwa działające w ramach SSE w stosunku do tych działających poza strefą.”

Piotr Przybyła
Country Controller Poland
Eaton Automotive Systems
Sp.z o.o.

Podsumowanie

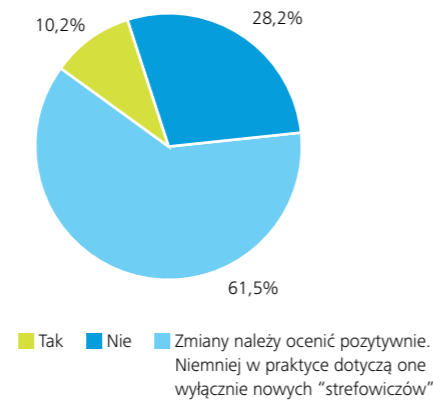
10. Jakie inne kwestie, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie SSE powinny być Państwa zdaniem znowelizowane, zmienione lub sprecyzowane?

- możliwość rozliczania straty z SSE z zyskiem z działalności nie objętej zezwoleniem;
- odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bieżących nie powinny być traktowane jako dochód podatkowy;
- włączenie do zwolnienia działalności nieobjętej zezwoleniem, ale nierozzerwalnie związanej z podstawowym procesem podlegającym zwolnieniu;
- precyzyjne określenie typu i charakteru wyniku na operacjach finansowych, który może być objęty zwolnieniem;
- doprecyzowanie rozliczania kilku zezwoleń w SSE;
- postępowanie ze środkami trwałymi, które zostały zużyte, a nie minęło 5 lat od wprowadzenia ich do rejestru;
- możliwość przedłużenia aktualnego zezwolenia np. pod warunkiem poniesienia określonych nakładów inwestycyjnych;
- możliwość obniżenia zadeklarowanego poziomu zatrudnienia dla firm, które uzyskały zezwolenie przed nowelizacją ustawy o SSE z 4 lipca 2008 r. lub wydłużenie okresu wypełnienia warunków zezwolenia;
- rozliczanie nakładów metodą memoriałową.

Przedstawione wyżej kwestie najczęściej pojawiały się wśród odpowiedzi naszych respondentów. Chcąc sprowadzić wyniki ankiety do wspólnego mianownika, warto wskazać, że przedsiębiorcy przede wszystkim zainteresowani są nowelizacjami przepisów strefowych i / lub podatkowych, które ułatwiłyby bieżącą działalność, poprzez wykluczenie niejasności wynikających z nieostrych definicji oraz niejednolitej wykładni prawa.

Z drugiej strony, co potwierdzają też odpowiedzi na pytanie sondażowe zadane podczas webcastu 8 kwietnia 2009 r. inwestorzy oczekują zmian, które pozwoliłyby przetrwać okres spowolnienia.

Czy zmiany tzw. przepisów strefowych (nowelizacja z 2008 r.) znalazły praktyczne zastosowanie w Państwa działalności gospodarczej?

Niestety zmiany z 2008 r., choć idące we właściwym kierunku, w ogóle nie dotyczą tych, którzy takimi zmianami są najbardziej zainteresowani.

Odsłuchaj z archiwum webcastów:

„SSE – projekt najnowszych zmian legislacyjnych (rozporządzenie 2009)?”

8 kwietnia 2009

www.deloitte.com/pl/webcasty

Celem powstania SSE było przede wszystkim wspieranie rozwoju regionów dotkniętych strukturalnym bezrobociem, z przestarzałym zapleczem przemysłowym. Regiony te wymagały nowych inwestycji, zwłaszcza ze strony dużych przedsiębiorców zdolnych do wygenerowania znaczącej liczby nowych miejsc pracy. Spodziewaną konsekwencją powyższego miało być przyspieszenie, a nierzadko w ogóle umożliwienie rozwoju gospodarczego tych regionów.

Ponad trzynastoletnie funkcjonowanie SSE w Polsce należy ocenić bardzo pozytywnie. W regionach objętych funkcjonowaniem poszczególnych stref ekonomicznych, powstały nowe przedsiębiorstwa, które utworzyły znaczną liczbę miejsc pracy. Również infrastruktura obszarów należących do SSE została dobrze rozwinięta, co spowodowało, że stały się one atrakcyjne zarówno dla polskich, jak i zagranicznych inwestorów.

Niestety, co potwierdziły wyniki naszej ankiety, webcasty oraz rozmowy prowadzone w trakcie seminariów, proces inwestycyjny w SSE, w ostatnim półroczu znacznie wyhamował. W wielu regionach inwestycji w I kwartale 2009 r. po prostu nie było. Strefowicze notują istotne problemy z wypełnieniem warunków zezwoleń, przy czym problem ten pryncypalnie na razie nie dotyczy znaczącej ich liczby.

Z naszych badań wynika zaś, że podstawowymi problemami przedsiębiorców strefowych są w chwili obecnej:

- (i) brak możliwości bardziej elastycznego kształtowania warunków zdefiniowanych w zezwoleniu zarówno w odniesieniu do wartości nakładów inwestycyjnych, jak i konieczności stworzenia nowych miejsc pracy, a przede wszystkim ich utrzymania przez określony czas. Co ważne, nowelizacje przepisów strefowych z 2008 r., które ukierunkowane zostały na możliwość elastycznego kształtowania przywołanych warunków odnoszących się wyłącznie do przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenie po 4 sierpnia 2008 r., a zatem w praktyce przedmiotowa nowelizacja nie dotyczy obecnych strefowiczów;
- (ii) niewielkie szanse na wykorzystanie w całości limitu maksymalnej, przysługującej przedsiębiorcom pomocy publicznej. Tym samym, przedsiębiorcy zainteresowani są wydłużeniem funkcjonowania SSE. Wydłużenie, o którym mowa, co prawda

miało miejsce, jednak przepisy rozporządzeń dotyczące poszczególnych SSE, które wydłużyły okres funkcjonowania SSE do końca 2020 r. dotyczą wyłącznie tych strefowiczów, którzy uzyskali zezwolenie po 30 grudnia 2008 r.;

- (iii) niejasność przepisów strefowych i podatkowych, co wielokrotnie skutkuje trudnościami w trakcie ustalania wyniku podatkowego z prawidłowym podziałem na działalność strefową i pozastrefową.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić można, że zasadniczo nowelizacje przepisów strefowych z 2008 r. należy ocenić pozytywnie. Zmiany te jednak dotyczą wyłącznie nowych przedsiębiorców, którzy uzyskali zezwolenia strefowe po wejściu w życie przedmiotowych nowelizacji. Praktycznie nie rozwiązują natomiast w żaden sposób problemów już działających przedsiębiorców.

Kontakt

Przedsiębiorcy zgłaszają także postulaty nowelizacji przepisów podatkowych. Warto bowiem zauważyć, że o ile nowelizacje przepisów strefowych miały miejsce, trwają również prace nad kolejną „kryzysową” nowelizacją, o tyle brak jest nawet projektów nowelizacji przepisów podatkowych (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych), które mogłyby ułatwić prowadzenie bieżącej działalności gospodarczej. Najważniejsze zmiany z punktu widzenia „strefowiczów”, powinny w szczególności dotyczyć możliwości rozliczania straty z działalności strefowej na zasadach ogólnych, definicji terminu poniesienia nakładów inwestycyjnych, określenia wprost w ustawie czy przychody / koszty finansowe stanowią przychody / koszty działalności strefowej (pozastrafowej) oraz ułatwienia rozliczeń podatkowych pomiędzy działalnością strefową, a pozastrafową prowadzoną przez tego samego przedsiębiorcę.

Krytycznie należy także odnieść się do przepisów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych „gruntów prywatnych” specjalną strefą ekonomiczną. Warunki bowiem, od których uzależniono objęcie „terenów prywatnych” SSE, zostały zdefiniowane na takim poziomie, że w praktyce brak jest chętnych do skorzystania z takiej możliwości.

Tu jednak należy wskazać, iż Ministerstwo Gospodarki zakończyło już prace nad nowym rozporządzeniem łagodzącym kryteria. Być może prowadzone prace nad nowelizacją w/w rozporządzenia i przyjęte w nich kryteria spowodują, że obejmowanie SSE „terenów prywatnych”, jako zachęta inwestycyjna, znajdzie zastosowanie również w praktyce.

Mamy nadzieję, podobnie jak nasi respondenci, że kolejna spodziewana nowelizacja przepisów strefowych dotyczyć będzie także dotychczasowych inwestorów, bowiem pomoc inwestorom w przetrwaniu spowolnienia gospodarczego w dłuższej perspektywie wszystkim będzie się opłacać. Kolejnym krokiem powinna być nowelizacja przepisów podatkowych, by SSE pozostały motorem polskiej gospodarki.

Autorzy raportu:

Tomasz Konik
Marek Sienkiewicz
Krystian Bortlik
Karolina Klehr

Zespół Deloitte ds. SSE

Tomasz Konik
Dyrektor w dziale doradztwa podatkowego Deloitte,
szef zespołu ds. SSE
Tel.: +48 (32) 603 03 35
E-mail: tkonik@deloittece.com

Magdalena Szmulewska-Wich
Starszy Menedżer w dziale doradztwa podatkowego
Deloitte
Tel.: +48 (61) 860 21 42
E-mail: mszmulewskawich@deloittece.com

Małgorzata Zając
Starszy Menedżer w dziale doradztwa podatkowego
Deloitte
Tel.: +48 (42) 290 60 00
E-mail: mazajac@deloittece.com

Marek Sienkiewicz
Menedżer w dziale doradztwa podatkowego
Deloitte
Tel.: +48 (12) 622 43 81
E-mail: msienkiewicz@deloittece.com

Leszek Patrzek
Menedżer Projektu w dziale doradztwa podatkowego
Deloitte
Tel.: + 48 (71) 344 71 20
E-mail: lpatrzek@deloittece.com

Krystian Bortlik
Menedżer Projektu w dziale doradztwa podatkowego
Deloitte
Tel.: +48 (32) 603 03 57
E-mail: kbortlik@deloittece.com

Warszawa

biuro główne

ul. Jana Pawła II 19
00-854 Warszawa
Tel: +22 511 08 11
Faks: +22 511 08 13

Biuro w Gdańsku

ul. Arkońska 6
80-387 Gdańsk
Tel: +58 761 67 90
Faks: +58 761 67 61

Biuro w Katowicach

ul. Uniwersytecka 13
40-007 Katowice
Tel: +32 603 03 30
Faks: +32 603 03 31

Biuro w Krakowie

Al. Armii Krajowej 16
30-150 Kraków
Tel: +12 622 43 80
Faks: +12 622 43 83

Biuro w Łodzi

ul. Traugutta 25
90-113 Łódź
Tel: +42 290 61 00
Faks: +42 290 61 01

Biuro w Poznaniu

ul. Marcelińska 90
60-324 Poznań
Tel: + 61 860 21 00
Faks: + 61 860 21 01

Biuro w Szczecinie

Plac Rodła 8, XII piętro
70-419 Szczecin
Tel: +91 359 40 65
Faks: +91 359 40 66

Biuro we Wrocławiu

Rynek 7
50-106 Wrocław
Tel: +71 344 71 21
Faks: + 71 344 71 25

Odowiedz nas na
www.deloitte.com/pl/sse

Zapraszamy na stronę www.deloitte.com/pl/sse, na której znajdą Państwo więcej informacji nt. SSE, zakres usług strefowych Deloitte oraz publikacje i biuletyny strefowe:

Bezpieczna strefa

Broszura Zespołu ds. Specjalnych Stref Ekonomicznych

Podcast: Nowelizacja ustawy ułatwi inwestycje w SSE

Nowelizacja ustawy o Specjalnych Strefach Ekonomicznych otwiera firmom dodatkowe możliwości ekspansji na teren strefy
Zapraszamy do wysłuchania audycji, w której Marek Sienkiewicz, Menedżer działu doradztwa podatkowego Deloitte, przedstawia najważniejsze implikacje nowelizacji ustawy dla przedsiębiorców.

Webcast: SSE - Rozporządzenie strefowe 2009

Zapraszamy do wysłuchania webcastu nt. wpływu rozporządzeń 2008 r. na funkcjonowanie firm (praktyczne przypadki firm strefowych) oraz nowych propozycji Ministerstwa w zakresie nowelizacji rozporządzeń w 2009 roku.
Prowadzący: Tomasz Konik, Dyrektor w dziale doradztwa podatkowego Deloitte w Katowicach i Krakowie oraz Marek Sienkiewicz, Menedżer w dziale doradztwa podatkowego Deloitte w Krakowie.

Podatki w Specjalnych Strefach Ekonomicznych

Biuletyn podatkowy

Zapraszamy do lektury biuletynu podatkowego o Specjalnych Strefach Ekonomicznych. Publikacja ta ma na celu przedstawienie popularnych problemów, z jakim w praktyce spotykają się przedsiębiorcy inwestujący na terenie stref oraz zamierzający rozpocząć nowe inwestycje. Jednocześnie zwracamy w niej uwagę na precedensowe rozstrzygnięcia oraz nowe inicjatywy legislacyjne w tym zakresie.

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 140 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. 165 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: stanowić standard najwyższej jakości.

Specjalistów Deloitte łączy kultura współpracy oparta na zawodowej rzetelności i uczciwości, maksymalnej wartości dla klientów, lojalnym współdziałaniu i sile, którą czerpią z różnorodności. Deloitte to środowisko sprzyjające ciągłemu pogłębianiu wiedzy, zdobywaniu nowych doświadczeń oraz rozwojowi zawodowemu. Eksperti Deloitte z zaangażowaniem współtworzą społeczną odpowiedzialność biznesu, podejmując inicjatywy na rzecz budowania zaufania publicznego i wspierania lokalnych społeczności.

Nazwa Deloitte odnosi się do Deloitte Touche Tohmatsu, podmiotu prawa szwajcarskiego i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

© 2009 Deloitte Polska